

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ТВОРЧА РОБОТА НАД ВИКОНАННЯМ ПОРТРЕТУ НА ПЛЕНЕРІ
(назва)

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: вибіркова

Форма контролю: залік

Освітній ступінь: бакалавр

Для спеціальності: 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

Обмеження для вибору: пререквізити: «Рисунок», «Живопис»

Кількість кредитів: **4 (120 год.)**

денна: 8 - лекції, 40 - практичні, 72 - самостійна робота;

заочна: 4 - лекції, 8 - практичні, 108 - самостійна робота

Мова викладання: українська

Посилання на курс в онлайн-платформі Moodle:

<http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=409>

2. Інформація про викладача

ПІБ: Кара Олександр Дмитрович

Науковий ступінь, вчене звання, посада Заслужений художник України, доцент

Кафедра: музичного та образотворчого мистецтв

Робочій e-mail: alex.karatrojni@gmail.com

Години консультацій на кафедрі: понеділок 15.00-17.00

3. Цілі дисципліни та результати навчання

Предмет дисципліни

Предметом вивчення дисципліни є засвоєння теорії і практики роботи над творчим портретом засобами відтворення форми та простору, оволодіння технічними прийомами виконання портрету

Мета дисципліни - набуття студентами теоретичних знань та стійких навичок практичної роботи в графіці, живописі і композиції для роботи над творчим портретом; підготовка студентів в галузі образотворчого мистецтва та забезпечення їх професійними знаннями для роботи над творчим портретом

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

Усвідомлення понять лінія, тон їхня взаємодія; закони лінійної і повітряної перспективи; - точки зору, кут зору, лінія обрїю, крапка сходу, лінія зору; тональний масштаб. Світлотіньовий масштаб. Світлотіньові відношення, основні зведення з теорії тіней.

4. Зміст дисципліни

Тема № 1. Основи роботи над творчим портретом

Особливості зображення творчого портрету. Закони формотворення. Пластичне моделювання форм голови людини. Малювання портрета як основи форми людини . анатомічний . конструктивний та пластичний аналіз форми. Методика ведення роботи.

Тема №2. Рисунок творчого портрета (поясна композиція)

Виконання з натури на аркуші формату А2 портрет натурника при розсіяному фронтальному природному освітленні на нейтральному попелиці.

Завдання - навчитися:

- грамотно компоувати у форматі портретне зображення;
- графічними засобами моделювати складний об'єкт - голову натурника;
- вирішувати тональні завдання з передачі відтінків особи, фактури волосся натурника, рефлексів та оточення.

Матеріали та обладнання - папір, олівець, планшет мольберт.

Хід роботи - завдання ділитися на кілька етапів: 1) попередньо, на аркуші формату А2, з натури виконується малюнок олівцем голови натурника; 2) ведеться робота в тоні з урахуванням графічних особливостей творчого портрета.

Після закінчення готова робота оформляється в білому паспарту шириною 5 см., для подання на підсумковому перегляді в кінці семестру.

Тема №3. Мальовничий творчий портрет (поясна композиція)

Виконання з натури на аркуші формату А2 портрет натурника при розсіяному фронтальному природному освітленні на нейтральному попелиці.

Завдання - навчитися:

- Грамотно компоувати у форматі портретне зображення;
- Живописними засобами моделювати складний об'єкт - голову натурника;
- Вирішувати колористичні завдання з передачі відтінків особи, фактури волосся натурника, рефлексів та оточення.

Матеріали та обладнання - папір, олівець, кисті, акварель чи олія, планшет, полотно, мольберт, ємність для води, палітра.

Хід роботи - завдання ділитися на кілька етапів:

- Попередньо, на аркуші формату А2, з натури виконується малюнок олівцем голови натурника;
- Ведеться робота у кольорі з урахуванням колористичних особливостей портретного живопису.

Після закінчення готова робота не оформляється в паспарту, для подання на підсумковому перегляді в кінці семестру.

5. Політика курсу

Відвідування навчальних занять

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на практичних (лабораторних) заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав був відсутній на практичному занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів.

Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи

Академічна доброчесність

Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики». Наявність академічного плагіату в студентських роботах є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки

Використання технологій штучного інтелекту

Не передбачено

6. Контрольні заходи та критерії оцінювання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	відмінно
70-89	добре
51-69	задовільно
26-50	незадовільно

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на практичних заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100- бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

Форма проміжного контролю: модульна контрольна робота, яка здійснюється у формі контрольного перегляду творчих робіт здобувачів

Форма підсумкового контролю: залік

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно обирає тему, художні техніки та манеру виконання творчої роботи. Застосовує вивчені закони і правила композиції під час створення творчої роботи. Дотримується правил побудови та живописного вирішення портрету. Послідовно виконує роботу від ескізу до завершеного твору
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, проте немає уміння самостійно обирати тему, художні техніки та манеру виконання творчої роботи. Застосовує вивчені закони і правила композиції під час створення творчої роботи.

	Дотримується правил побудови та живописного вирішення портрету. Послідовно виконує роботу від ескізу до завершеного твору. Є незначні помилки
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, проте демонструє наявність двох істотних помилок за такими пунктами, як: композиція, пропорції, побудова предметів, виявлення форми предметів тоном, передача простору; помилки пропорціях, побудові предметів, перспективі; дотримується правил побудови та живописного вирішення портрету, проте відсутня послідовність у виконанні роботи від ескізу до завершеного твору
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте має уявлення про перспективу, пропорції, постановку предметів на площині, але застосувати на практиці не може; йде процес змальовування; відсутні знання перспективи, пропорцій, постановки предмета на площині; рисунок ведеться вроздріб; студент не бачить різниці між площинним і тривимірним зображенням; повна відсутність розуміння побудови тривимірної форми в умовному просторі аркуша
1 бал	Оцінюється робота студента, який не має головних понять про змінювання простих предметів у просторі, в перспективі, і не може відтворити на аркуші у геометричних та світлотіньових проявах. Не володіє композицією
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань

**Критерії оцінювання завдань самостійної роботи з дисципліни
«Творча робота над виконанням портрету на пленері»**

Вид	Максимальна кількість балів
Виконання композицій, ескізів	5
Виконання замальовків	5
Виконання портрету	5

Оцінювання виконаних композицій, ескізів, замальовків, портрету здійснюється за такими критеріями: самостійне обрання теми, художньої техніки та манери щодо виконання творчої роботи. Застосування вивчених законів і правил композиції під час створення композиції, ескізу, замальовку або написання портрету. Дотримання правил побудови та живописного вирішення багатопланового портрету. Послідовне виконання роботи від ескізу до завершеного твору.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Створення портрету	15 балів
Створення тематичної станкової композиції на основі пленерних матеріалів.	15 балів
Усього	30 балів

Створення портрету оцінюється за такими критеріями: здобувач правильно обирає художні матеріали та живописні прийоми для передачі емоційного стану людини, відтворює лінійно-конструктивну побудову фігури людини

Створення тематичної станкової композиції на основі пленерних матеріалів можна оцінити за наступними критеріями: здобувач передає тональну різницю між планами

пейзажу. Відтворює характер мотиву, виявляє композиційний центр, ритмічну будову, основний колорит портрету на пейзажі.

Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного, проміжного контролю. Здобувачі успішно складають залік, якщо виконали усі види завдань, визначені у робочій програмі навчальної дисципліни, мають достатню кількість балів за поточний контроль (не менше 35 балів), проміжний контроль (не менше 16 балів).

7. Основна література та інформаційні ресурси

1. Баммес Г. Зображення фігури людини. – Берлін, 1988.
2. Жердзицкий В. Е. Живопись: техника и технология / Владимир Жердзицкий. – Харьков: Колорит, 2006. – 327 с.
3. Жердзицкий В.Е. Живопись, техника и технология. – Х.: Колорит, 2006. – 326 с.
4. Изучение и изображение фигуры человека на примерах произведений классического искусства. – Львов, 1987.
5. Кириченко М.А. Основи образотворчої грамоти. – К., 1982.
6. Кара О. На новій землі, під новим небом. Живопис. Графіка / Олександр Кара [Вступна стаття Анчо Калоянова, О. А. Тарасенко]. – К.: Український видавничий консорціум, 2009. – 96 с.
7. Кара О.Д. Теорія і практика енкаустичного живопису. – Навчально-методичні рекомендації до спецсемінару. – Ізмаїл: РВЦ ІДГУ, 2015.– 44 с.
8. Кара О.Д. Енкаустика: Традиції та сучасні методи // Науковий вісник № 7-
9. Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К.Д.Ушинського. – Одеса, 2015. - С.58-63
10. Ягодницкая А.Т. От реальности к образу. – М.: Сов. Художник,1985.– 184 с.

Затверджено на засіданні кафедри музичного та образотворчого мистецтв
від «б» лютого 2024 р., протокол № 7